

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ &
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 6-10

Ταχ. Κωδ. : 10679 Αθήνα

Πληροφορίες : Χ. Κυρλιγκίτση

Τηλέφωνο : 2131339776

e-mail : c.kyrligkitsi@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ. 1302/8.12.2022 ερώτηση

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 1302/8.12.2022 ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Αγγελική Αδαμοπούλου, σας γνωστοποιούμε τα εξής:

I. Όσον αφορά την αρμοδιότητα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

A. Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά, επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους (μικρές ή πολύ μικρές) και ελεύθεροι επαγγελματίες, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, τόσο στο πλαίσιο των έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της υγειονομικής και ενεργειακής κρίσης, όσο και σε γενικότερη βάση, εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης.

Συγκεκριμένα, επί των προτεινόμενων μέτρων αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και ειδικότερα **επί της με αρ. 4 πρότασης με την οποία ζητείται η προστασία από πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας** που ανήκει σε τυφλό ή άτομο με σοβαρά προβλήματα όρασης, εφόσον αυτή ιδιοκατοικείται ή της μοναδικής κατοικίας η οποία ανήκει κατά ψιλή κυριότητα, επικαρπία ή και τα δύο σε άτομα των ως άνω κατηγοριών, σας γνωρίζουμε ότι υπάρχει ήδη πρόβλεψη και παρέχεται προστασία από πλειστηριασμό κύριας κατοικίας, όταν πρόκειται για ευάλωτο συμπολίτη μας, όπως αναλύεται κατωτέρω υπό (Γ). Επιπλέον, έχουν ήδη θεσπιστεί μόνιμα

εργαλεία, που προβλέπουν τη δυνατότητα να λάβει ο πολίτης ρύθμιση των οφειλών του, με δυνατότητα διαγραφής οφειλής, γεγονός που θα τον βοηθήσει να αποπληρώσει σταδιακά τις οφειλές του διατηρώντας το σύνολο της περιουσίας του. Ειδικότερα, σύμφωνα με το κατωτέρω υπό (Β) αναλυτικά αναφερόμενο νομοθετικό πλαίσιο, υφίστανται ήδη μόνιμα εργαλεία ρύθμισης τόσο των οφειλών προς πιστωτικά ιδρύματα και διαχειριστές δανείων όσο και προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ). Στα πλαίσια του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, τις οφειλές τους προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις και προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις. Στα πλαίσια των ρυθμίσεων αυτών υπάρχει η δυνατότητα διαγραφής 75% - 80% της βασικής οφειλής αντιστοίχως. Με τα εργαλεία αυτά παρέχεται όχι μόνο η δυνατότητα στον πολίτη να ρυθμίσει τις οφειλές του, δυνάμει των πραγματικών δυνατοτήτων του, ώστε να καταστεί εφικτή η σταδιακή αποπληρωμή των οφειλών του, αλλά επιπλέον εξασφαλίζεται προστασία από τυχόν κατασχέσεις ή /και πλειστηριασμούς της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη και διατήρηση αυτής. Ειδική δε μέριμνα έχει ήδη προβλεφθεί για την κύρια κατοικία ευάλωτων συμπολιτών μας, όπως αναλύεται κατωτέρω υπό (Γ).

Β. Αναλυτικότερα, το νέο θεσμικό πλαίσιο έχει ως κατωτέρω:

Ι. ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΧΡΕΩΝ, ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΗ – 2^η ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Θέσπισε το νόμο 4738/2020, που αποτελεί ενσωμάτωση Ευρωπαϊκής οδηγίας, και προβλέπει μόνιμα εργαλεία ρύθμισης οφειλών των επιχειρήσεων και των φυσικών προσώπων εφόσον επέλθει συμφωνία μεταξύ των μερών. Συγκεκριμένα, όπως είναι γνωστό, ο νόμος 4738/2020 ενσωμάτωσε -ως όφειλε- την ευρωπαϊκή οδηγία **1023/2019**, η οποία θέτει τους κανόνες που μπορούν να κινηθούν οι νομοθεσίες των κρατών-μελών που θεσπίζουν καθεστώτα αναδιάρθρωσης οφειλών. Κατόπιν των ανωτέρω, ο νόμος 4738/2020, κινούμενος μέσα στα πλαίσια ενσωμάτωσης της ευρωπαϊκής οδηγίας:

- αποτελεί μόνιμο πλαίσιο και εργαλείο αντιμετώπισης του χρέους νοικοκυριών και επιχειρήσεων (δηλ. δεν έχει έκτακτο / προσωρινό χαρακτήρα και δεν έχει ημερομηνία λήξης).
- αντικαθιστά όλα τα υφιστάμενα επιμέρους έκτακτα / προσωρινά εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπήρχαν μέχρι σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός, πτωχευτικός κώδικας κλπ).
- διέπει συνολικά τη διευθέτηση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ κλπ), τράπεζες, διαχειριστές δανείων (funds, servicers) και λοιπούς ιδιώτες (π.χ. προμηθευτές, εργαζόμενους).

Ειδικά, όσον αφορά τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο, τις οφειλές τους:

- προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις
- προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

- προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.
- προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

- να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του
- η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών.

Επισημαίνεται ότι έχει ληφθεί ειδική νομική πρόνοια, ώστε μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, να παρέχεται και η δυνατότητα ρύθμισης δανείων για τα οποία έχει παρασχεθεί η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Επιπροσθέτως, χορηγείται για 5 έτη Κρατική επιδότηση της δόσης των δανείων με υποθήκη / προσημείωση στην 1^η κατοικία των ευάλωτων νοικοκυριών, ύψους έως 210 ευρώ μηνιαίως (ανάλογα με τη σύνθεση / μέλη του νοικοκυριού).

Παράλληλα, στο νέο μηχανισμό, έχουν ενσωματωθεί ειδικές δικλείδες ασφαλείας, ώστε να μην υπάρξει κατάχρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων από στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Με τις ανωτέρω ευνοϊκές ρυθμίσεις οφειλών στηρίζονται αποτελεσματικά τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις, ώστε να προστατεύσουν την περιουσία τους, τόσο την 1^η κατοικία όσο και την επαγγελματική στέγη ή άλλο επαγγελματικό τους ακίνητο (π.χ. αγροτική γη) που αντίστοιχα αξιοποιούν.

Εάν κάποιος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης

και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβουν τη 2^η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση ρευστοποιείται η περιουσία του οφειλέτη, πλην της 1ης κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών, η οποία αποκτάται από τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων. Ο ως άνω Φορέας αποτελεί ζωτικό κομμάτι της λειτουργίας του πτωχευτικού νόμου, **αποτελώντας το «καταφύγιο» για τους αδύναμους οφειλέτες που οδηγούνται σε πτώχευση ή σε αναγκαστική εκτέλεση, διατηρώντας, ωστόσο, την κατοικία τους.** Σύμφωνα με τα κριτήρια του νέου πτωχευτικού νόμου, ο Φορέας θα αποκτά την πρώτη κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη, μετά από αντίστοιχο αίτημα μεταβίβασης από αυτόν, εφόσον είτε έχει κηρυχθεί σε πτώχευση είτε επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση κατά της πρώτης κατοικίας του, προκειμένου να την επαναμισθώσει σε αυτόν, έτσι ώστε να αποφεύγεται η έξωσή του. Η περίοδος της επαναμίσθωσης θα φτάνει τα 12 χρόνια και στη λήξη της ή και νωρίτερα ο οφειλέτης θα μπορεί να επαναγοράσει το ακίνητο.

Ήδη, συγκριτικά με τα αποτελέσματα των προηγούμενων προσπαθειών, δηλ. του εξωδικαστικού μηχανισμού που θεσμοθέτησε ο προηγούμενη Κυβέρνηση με το ν. 4469/2017, ο νέος εξωδικαστικός έχει ήδη φέρει καλύτερα αποτελέσματα.

Παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον από τους πολίτες να ρυθμίσουν τις οφειλές τους μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, σε σύγκριση με όλα τα προηγούμενα κρατικά εργαλεία ρύθμισης οφειλών. Μέχρι στιγμής, πάνω από 63.000 οφειλέτες έχουν εισέλθει στην πλατφόρμα και από αυτούς, 44.200 οφειλέτες, δηλαδή πάνω από τους μισούς που έχουν εισέλθει στην πλατφόρμα, έχουν προσκομίσει τα οικονομικά τους στοιχεία, από τα οποία και προκύπτουν συνολικές οφειλές ύψους 24,7 δισ. Ευρώ. Ήδη, 10,700 οφειλέτες, με συνολικές οφειλές 5,7 δισ. ευρώ, έχουν υποβάλει οριστικά την αίτησή τους για ρύθμιση οφειλών, δηλ. το ποσό αυτό είναι αυξημένο κατά 2 δισ. ευρώ τους τελευταίους 3 μήνες.

Επιπλέον, το ποσοστό των ρυθμίσεων οφειλών μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού έχει αυξηθεί σημαντικά, καθώς μέχρι στιγμής, έχουν υλοποιηθεί 2201 ρυθμίσεις οφειλών, συνολικού ύψους 406 εκατ. Ευρώ και εξ αυτών, περίπου το 70% πραγματοποιήθηκε κατά το τελευταίο τρίμηνο, με πολύ ευνοϊκούς όρους για τους οφειλέτες.

Αποδεικνύεται, συνεπώς, ότι εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες κατά τα τελευταία διάστημα, από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς:

- 1057 ρυθμίσεις, συνολικού ύψους 262 εκατ. ευρώ, έχουν διενεργηθεί από τράπεζες και εταιρίες διαχείρισης.
- 1164 ρυθμίσεις, συνολικού ύψους 144 εκατ. ευρώ, έχουν διενεργηθεί από το Δημόσιο. Στις ανωτέρω ρυθμίσεις, έχει πραγματοποιηθεί διαγραφή οφειλής ποσοστού μέχρι και 50% σε ορισμένες περιπτώσεις, ενώ η διάρκεια αυτών ανέρχεται μέχρι και τα 35 έτη.

Επίσης, αναμένεται, από τους χρηματοδοτικούς φορείς, να ολοκληρώσουν άμεσα 1.179 αιτήσεις ρύθμισης οφειλών, συνολικού ύψους 870 εκ. ευρώ.

Τέλος, να επισημανθεί ότι κατόπιν συντονισμένων προσπαθειών του Υπ. Οικονομικών, παρατηρείται σημαντική αύξηση στα ποσοστά έγκρισης των προτεινόμενων ρυθμίσεων οφειλών από την πλευρά των χρηματοδοτικών φορέων.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι ο μέσος όρος έγκρισης για τους μήνες Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο κυμαινόταν κάτω από το 20%, ενώ για το τελευταίο τετράμηνο ο μ.ό. διαμορφώθηκε σε πάνω από 65% . Ο εξωδικαστικός μηχανισμός έχει τη δυναμική να εξελιχθεί σε ένα εργαλείο, ικανό να συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση του ιδιωτικού χρέους.

Συνεπώς οι οφειλέτες ευάλωτοι ή μη, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω της δυνατότητας ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους, όπως προβλέπει ο νέος Νόμος.

II. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, δύνανται να προβαίνουν σε ρύθμιση των οφειλών τους, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Νόμου 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών και Διαχειριστών Δανείων, όπως έχει αναθεωρηθεί και ισχύει, δυνάμει της Απόφασης 392/1/31.5.2021 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 2411/Β/2021). Περιλαμβάνει δανειολήπτες όλων των ειδών, όπως μισθωτοί, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι, μικρές επιχειρήσεις (π.χ. μικρέμποροι), εταίροι κλπ, με έσοδα/εισόδημα/κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα μιας εξωδικαστικής διαδικασίας ρύθμισης οφειλών των δανειοληπτών απευθείας/διμερώς με την τράπεζα ή διαχειριστή δανείων. Η ρύθμιση αυτή διαμορφώνεται σύμφωνα με την αξία των περιουσιακών στοιχείων και την ικανότητα αποπληρωμής (δηλαδή τα εισοδήματα / έσοδα και τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης) του οφειλέτη και των συνοφειλετών και εγγυητών του.

Εφόσον οι οφειλέτες τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να αποφύγουν μέτρα των πιστωτών εναντίον της περιουσίας τους και συνεπώς να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική τους στέγη ή άλλα επαγγελματικά τους ακίνητα, τα οποία αξιοποιούν.

Γ. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Ειδικά όσον αφορά την κατηγορία συμπολιτών μας που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, η Κυβέρνηση έχει θεσμοθετήσει ειδικές πρόνοιες και προγράμματα που στοχεύουν στην προστασία τους.

Με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισηχθή Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες και για το χρονικό διάστημα μέχρι τη μεταβίβαση της κατοικίας τους στο Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης του ν. 4738/2020 (βλ. κατωτέρω υπό II). Το ως άνω Πρόγραμμα έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης, και έχει τα κάτωθι βασικά χαρακτηριστικά:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

Προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα και την παροχή Κρατικής επιδότησης είναι η πλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας - εισοδηματικά, περιουσιακά και λοιπά κριτήρια - που θεσπίστηκαν και ισχύουν στο προνοιακό πρόγραμμα «Επίδομα Στέγασης» (ΚΥΑ 71670, ΦΕΚ 4500/Β/29-09-2021), σύμφωνα με τα οποία:

α) το συνολικό εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 7.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενο κατά 3.500 ευρώ για κάθε μέλος του νοικοκυριού και έως του ποσού των 21.000 ευρώ ετησίως, ανεξαρτήτως της σύνθεσης του νοικοκυριού.

β) η συνολική φορολογητέα αξία της ακίνητης περιουσίας δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των 120.000 για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, προσαυξανόμενη κατά 15.000 ευρώ για κάθε πρόσθετο μέλος και έως του ποσού των 180.000 ευρώ.

Επιπλέον, εφαρμόζεται το περιουσιακό όριο αναφορικά με καταθέσεις, ομόλογα, μετοχές κ.λπ. το οποίο ισχύει για το «Επίδομα Στέγασης».

Τα εν λόγω κριτήρια ελέγχονται και διασταυρώνονται κατά την έκδοση βεβαίωσης ευάλωτου, η οποία είναι απαραίτητη για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα και εκδίδεται από ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.

Τα ευάλωτα νοικοκυριά μπορούν να υποβάλουν αίτηση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους για να λάβουν την κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ.

Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων στο ενδιάμεσο πρόγραμμα:

- Όταν η επιβολή της κατάσχεσης ή η κήρυξη της πτώχευσης έχει λάβει χώρα σε προγενέστερο διάστημα από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας, είναι εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τις 15.9.2022.
- Όταν η επιβολή της κατάσχεσης ή η κήρυξη της πτώχευσης λάβει χώρα σε μεταγενέστερο χρόνο από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας, είναι εντός 60 ημερολογιακών ημερών από την ημέρα αυτή.

Η υποβολή όλων αιτήσεων ολοκληρώνεται με το πέρας των 15 μηνών, δηλαδή μέχρι τις 15.12.2023 ή μέχρι τη λειτουργία του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων, όποιο γεγονός συμβεί πρώτο.

Ήδη 8 περιπτώσεις έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα, 44 αιτήσεις είναι υπό αξιολόγηση και 35 αιτήσεις σε αρχικό στάδιο.

Με τη λήξη του προγράμματος αυτού, οι ευάλωτοι οφειλέτες οι οποίοι θα αδυνατούν να εξυπηρετήσουν μια μακροχρόνια και βιώσιμη ρύθμιση, θα πρέπει να απευθυνθούν στον ειδικό Φορέα του Νόμου 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2ης ευκαιρίας. Για τη λειτουργία του Φορέα αυτού αναμένεται ο ανταγωνιστικός Διάλογος, ο οποίος ξεκινάει μέσα στο πρώτο δεκαήμερο

του Νοεμβρίου, καθώς ήδη έχει ολοκληρωθεί η Φάση I με την απόφαση της Επιτροπής Διαγωνισμού και 5 υποψήφιοι επενδυτές προχωρούν στην επόμενη φάση του Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

IV. ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ

Από το ως άνω θεσμικό και νομικό πλαίσιο προκύπτει ευχερώς ότι υπάρχει στην υπηρεσία κάθε πολίτη με οικονομική αδυναμία, είτε οφειλέτη ή εγγυητή, ένα πλέγμα ρύθμισης οφειλών και προστασίας της κύριας κατοικίας, καθώς και της λοιπής παραγωγικής περιουσίας του. Εφόσον οι πολίτες και οι επιχειρήσεις υπαχθούν στα ανωτέρω εργαλεία διαχείρισης των οφειλών τους αποτρέπονται συναφώς και οι επαπειλούμενοι πλειστηριασμοί. Επιπρόσθετα, το ως άνω τιθέμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο προσαρμόζεται διαρκώς στις ανάγκες και στις απρόοπτες μεταβολές συνθηκών. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) η ρύθμιση οφειλών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική / εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρο για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών βάσει άλλων χαρακτηριστικών (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που εκπονούν το ίδιο επάγγελμα ή που έχουν την ίδια ιδιότητα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του). Για το σκοπό αυτό, όλοι οι εμπλεκόμενοι οφειλέτες (δηλ. πρωτοφειλέτες, συνοφειλέτες και εγγυητές), εφόσον έχουν οικονομική αδυναμία, θα πρέπει να προβούν ξεχωριστά ο καθένας τους στη διενέργεια της διαδικασίας ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξουν την οικονομική αδυναμία τους και να λάβουν την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας τους.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

II. Όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα έχουν κατατεθεί τα κάτωθι:

Ως προς τη φορολογία εισοδήματος, σύμφωνα με τις περ. δ' και ε' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος:

- Το εξωϊδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, καθώς και
- οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%).

Σύμφωνα δε με την υποπερ. ii της περ. γ' της παρ. 6 του άρθρου 15 του παραπάνω νόμου, όπως ισχύει, τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω δεν υποχρεούνται να πραγματοποιήσουν δαπάνες σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του πραγματικού εισοδήματος τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, τα πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία έχουν πρόσθετη μείωση φόρου εισοδήματος ποσού διακοσίων (200) ευρώ. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του ίδιου νόμου όπως ισχύει, εξαιρούνται από την επιβολή της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης τα εισοδήματα των προσώπων που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

Ως προς τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως ισχύει, χορηγείται έκπτωση που ανέρχεται σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), στην περίπτωση που ο φορολογούμενος, ο ή η σύζυγος ή οποιοδήποτε από τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειάς του έχει αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, εφόσον πληρούνται σωρευτικά και οι λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται στην εν λόγω διάταξη. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως ισχύει, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α., μεταξύ άλλων, τα δικαιώματα στα ακίνητα που ανήκουν:

- Σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και σε Ο.Τ.Α. και ιδιοχρησιμοποιούνται ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο ή χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της δημόσιας υγείας και
- σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωφελούς σκοπού ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο.

Ειδικά σε ότι αφορά τις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 81 του ν. 4611/2019 (Α' 73), τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) ως προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος και δεν φορολογούνται. Το ποσό των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση ή εισφορά, δεν κατάσχεται εις χείρας του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης και δεν συμφηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Ως προς το Τέλος Επιτηδεύματος, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α' 152), όπως ισχύει, από το οικονομικό έτος 2013 και εφεξής, εξαιρούνται από την

επιβολή του τέλους επιτηδεύματος τα πρόσωπα που ασκούν ατομική εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα και παρουσιάζουν αναπηρία ίση ή μεγαλύτερη του ογδόντα τοις εκατό (80%).

Ως προς τα τέλη κυκλοφορίας, στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 490/1976 (331 Α'), όπως ισχύει, ορίζεται ότι:

«1. απαλλάσσονται των υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων δασμών και λοιπών φόρων, εισφορών δικαιωμάτων και τελών, των τελών χαρτοσήμου ως και του ειδικού φόρου καταναλώσεως των εισπραττομένων κατά την εκ του εξωτερικού εισαγωγήν, των τελών κυκλοφορίας, ως και του εφ' άπαξ προσθέτου ειδικού τέλους, τα δι' αναπήρους πολέμου αξιωματικούς και οπλίτας προοριζόμενα:
α) Επιβατικά αυτοκίνητα της δασμολογικής κλάσεως 87.02.A2 των οποίων ο κυλινδρισμός του κινητήρος δεν υπερβαίνει τα 1.650 κυβικά εκατοστά, β) Τα ειδικά αναπηρικά αμαξίδια, και γ) τα λοιπά τεχνικά όργανα και βοηθήματα, εφ' όσον η αρμοδία Ανωτάτη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή γνωματεύσει, κατά περίπτωσιν, ότι τα εν λόγω είδη τυγχάνουν απαραίτητα διά την εξυπηρέτησιν των προσωπικών αναγκών των αναπήρων τούτων, λαμβανομένης υπ' όψιν της φύσεως της αναπηρίας ήτις δέον να παρακωλύη την βádισιν. Ο κυλινδρισμός του κινητήρος προσδιορίζεται κατά τα εις το άρθρον 4 του Νόμου 363/1976 "περί διαρρυθμίσεως των επί των αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως επιβαλλομένων φόρων" διαλαμβανόμενα.»

Σύμφωνα με την περ. Β' της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (Α' 166), όπως ισχύει, οι απαλλαγές που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 490/1976 (ΦΕΚ 331 /Α') όπως αυτές ισχύουν, παρέχονται και στους παρακάτω ανάπηρους:

«Β. Στους τυφλούς Έλληνες πολίτες και πολίτες των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον πάσχουν από τύφλωση και από τους δύο οφθαλμούς με συνολικό ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80 %) και άνω.»

Ως προς το Φ.Π.Α., σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ του ν. 2859/2000 (Α' 248), όπως ισχύει, υπάγονται στον υπερμειωμένο συντελεστή έξι τοις εκατό (6%) τα εξής:

«Μπαστούνια λευκά (Δ.Κ. ΕΧ 6602), γραφομηχανές με χαρακτήρες Braille (Δ.Κ. ΕΧ 8472), προγράμματα για ηλεκτρονικούς υπολογιστές (jaws, supernova, hall, φωναισθησίας, fine reader) (Δ.Κ. ΕΧ 8523), εκτυπωτές Braille (Δ.Κ. ΕΧ 8443), ρολόγια χειρός (Braille) (Δ.Κ. ΕΧ 9102), πινακίδες γραφής (Braille), μέτρα (Braille) (Δ.Κ. ΕΧ 9017), μπαστούνια ηλεκτρονικά (Δ.Κ. ΕΧ 6602), κασετόφωνα με 4 tracks (Braille) (Δ.Κ. ΕΧ 8519), Braille display (Δ.Κ. ΕΧ 8528), scanner (Δ.Κ. ΕΧ 8471), Braille note taker (Δ.Κ. ΕΧ 8472), προγράμματα κινητών τηλεφώνων σε ελληνική και ξένη έκδοση (mobile speak, speaking phone) (Δ.Κ. ΕΧ 8523), πλαίσια γραφής για άτομα με μειωμένη όραση (Braille) (Δ.Κ. ΕΧ 3926, 7326), τα οποία προορίζονται για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία όρασης».

Τέλος, ως προς τα ακατάσχετα εις χείρας τρίτων, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν.Δ. 356/1974 (Α' 90), όπως ισχύει, εξαιρούνται της κατάσχεσης οι απαιτήσεις από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, εφόσον το ποσό αυτών μηνιαίως είναι μικρότερο από χίλια (1.000) ευρώ, στις περιπτώσεις δε που υπερβαίνει το ποσό αυτό επιτρέπεται η κατάσχεση για τα χρέη προς το Δημόσιο επί του 1/2 του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ και μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, καθώς και επί του συνόλου του υπερβάλλοντος ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ. Επιπλέον, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, όπως ισχύει, οι καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα σε ατομικό ή κοινό λογαριασμό ή τοποθετήσεις σε λογαριασμό πληρωμών στα εγκαταστημένα στη χώρα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και ιδρύματα

πληρωμών είναι ακατάσχετες μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων πενήντα (1.250) ευρώ μηνιαίως για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα μόνο ίδρυμα. Για την εφαρμογή της παραπάνω διάταξης απαιτείται γνωστοποίηση από το φυσικό πρόσωπο ενός μοναδικού λογαριασμού, με υποβολή ηλεκτρονικής δήλωσης στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης. Εφόσον υπάρχει λογαριασμός περιοδικής πίστωσης μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, γνωστοποιείται, αποκλειστικά και μόνο, ο λογαριασμός αυτός.

Σε κάθε περίπτωση το Υπουργείο Οικονομικών παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή της φορολογικής πολιτικής και εξετάζει όλες τις προτάσεις βελτίωσης της και ειδικότερα τις προτάσεις για την ανακούφιση των ατόμων με αναπηρία. Οι τελικές αποφάσεις για τις όποιες μεταβολές στη φορολογική πολιτική λαμβάνονται με γνώμονα την προστασία των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, την προάσπιση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, καθώς και την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων.

- III.** Τα αιτήματα μισθολογικού περιεχομένου που αφορούν όλες τις κατηγορίες προσωπικού της Γενικής Κυβέρνησης εξετάζονται κάθε φορά με βάση την κυβερνητική πολιτική για τους μισθούς και τη δημοσιονομική κατάσταση της Χώρας κατά την κατάρτιση του ετήσιου Προϋπολογισμού και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής.
- IV.** Περαιτέρω, για την πληρότητα της απάντησης, σας διαβιβάζουμε συνημμένα τα υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΕΕΦ Α 1135712 ΕΞ 2022/19.12.2022, ΔΕΦΚ Α 1133278 ΕΞ 2022/14.12.2022, Δ.Ε.Ε Β 1132373 ΕΞ 2022/12.12.2022 και ΔΔΘΕΚΑ Γ 1134552 ΕΞ 2022/16.12.2022 έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ: 10 ΣΕΛ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Υφυπουργού
4. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
5. Υπηρεσία Συντονισμού